

25.9.2017

Valkeakosken kaupunki
Tekninen toimi
Louhenkatu 3
37600 Valkeakoski

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA VALKEAKOSKEN KAUPUNGIN JUTIKKALAN MAANKAATOPAIKKA-HANKKEESEEN

Hanke

Valkeakosken kaupunki tekninen toimi suunnittelee rakentamiseen kelpaamattomien pilaantumattomien ylijäämämaiden läjitysalueita Valkeakosken kaupungin Jutikkalan kylän tilalla Ottila, määräalalla 908-425-1-27/M601. Maankaatopaikalle läjitettävien ylijäämämaiden kokonaismäärä on alle 50 000 tonnia, arvioilta 45 000 - 49 000 tonnia. Suunnitellun maankaatopaikan täyttökorkeus on enintään noin 10 metriä. Suunnitellun läjitysalueen kokonaispinta-ala on noin 11,6 ha, josta varsinaisen täyttöalueen pinta-ala on 10,88 ha.

Hanke ajoittuu Jutikkalan asemakaava-alueen ensimmäisen vaiheen toteutukseen vuosina 2017–2018. Ylijäämämassoja läjitetään pääasiassa arkipäivisin klo 7 - 18 läjitysalueen lounaiskulmasta suljetulta työmaa-alueelta. Täytön päällä liikkuu läjitystä tiivistävää kalustoa.

Sijainti

Hanke-alue sijaitsee Valkeakosken eteläosassa, VT3:n (Helsinki-Tampere) moottoritie liittymän 29 ja Lahistentien välisellä alueella. Hankealue sijoittuu kokonaisuudessaan maa- ja metsätalousvaltaiselle M-alueelle, joka muodostaa suojavyöhykkeen Jutikkalan teollisuusalueen ja pohjoisen Sääksmäen-Tartilän valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman välille. Hankealue rajautuu etelässä välittömästi rakenteilla olevaan Jutikkalan asemakaava-alueeseen. Suunnitellun hankealueen (määräalan) omistaa Valkeakosken kaupunki. Alueella ei ole aikaisempaa toimintaa.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireille tulo

Valkeakosken ympäristönsuojelu kuulutti Jutikkalan maankaatopaikka-hankkeen ympäristölupahakemuksen 3.8.–1.9.2017 ja pyysi viranomaisilta lausunnot hakemuksesta. Pirkanmaan ELY-keskus otti tässä yhteydessä tarkasteluun YVA-menettelyn soveltamisen hankkeeseen lausuntopyynnön liitteenä olleiden ympäristölupahakemusasiakirjojen perusteella (arkistoitu PIRELY/6178/2017). ELY-keskus pyysi tarkastelua varten hankkeesta vastaavalta lisätietoja, ja ilmoitti asian vireille tulosta 15.9.2017 ja pyysi edelleen lisätietoja hankkeen koosta ja kestosta sekä hankkeesta vastaavan mahdollista vastinetta ympäristölupahakemuksen lausuntoihin.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankkeesta vastaavalle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi YVA-menettelyn soveltamisesta 15.9.2017. Hankkeesta vastaava antoi vastineensa 22.9.2017 (vastine ympäristölupahakemuksesta annettuihin viranomaislausuntoihin). Vastineessaan hankkeesta vastaava antoi selityksen ELY-keskuksen lausunnoissa esille tuotuihin hakemustietojen ristiriitaisuuksiin ja ilmoitti muuttavansa hankesuunnitelmaan lausunnoissa esitetyllä tavalla.

Hankkeesta vastaava tarkentaa vastineessaan hankkeen suunnitellusta koosta, että kiinteistön halki virtaa läjitysalueen eteläpuolelta tuleva valtaoja, joka rajaa maanläjitykseen nyt käytettävän maapinta-alan noin 9000 neliometriin. Tälle alueelle on tarkoitus läjittää Jutikkalan asemakaava-alueen ensimmäisen vaiheen ylijäämämaat. Ennen Jutikkalan asemakaava-alueen jatkorakentamisesta tehtäviä päätöksiä selvitetään seuraavissa rakentamiskäytävien syntyvien ylijäämämaiden läjityspaikka. Valtaojan siirtäminen mahdollistaneekin ainakin teknisesti jatkossa läjitysalueen huomattavan laajentamisen ko. kiinteistölä itään päin. Läjitysalueen mahdollisen laajentamisen edellytysten selvitystyö aloitetaan vielä vuoden 2017 aikana yhteistyössä eri viranomaistahojen kanssa.

Viranomaisten kuuleminen ja muu käytettävissä oleva aineisto (YVAL 13.1 §)

Pirkanmaan ELY-keskus on saanut YVA-päätösasiaa varten (15.9.2017) Valkeakosken kaupungin ympäristönsuojelusta käyttöönsä muiden viranomaisten lausunnot suunniteltavan hankkeen ympäristölupahakemuksesta. Pirkanmaan maakuntamuseo tarkensi lausuntoaan ELY-keskuksen pyynnöstä (18.9.2017). Lausuntoja on hyödynnetty soveltuvilta osin siten, että tässä päätöksessä on otettu huomioon, että YVA-lain (2 §) ympäristövaikutuskäsite on laajempi kuin ympäristönsuojelulain tarkoittamat ympäristövaikutukset. Yhteenve-to lausunnoista kattaa YVA-lain tarkoittaman viranomaisten kuulemisen (Liite 1).

Ympäristöhallinnon paikkatietojärjestelmä. Valkeakosken kunnan internetsivut, kaavoitus (Jutikkalan osayleiskaavan maisemaselvitys (2013), luontoselvitys (2009).

HANKKEEN TODENNÄKÖISET MERKITTÄVÄT YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA MAHDOLLISUUS VÄHENTÄÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSIA TEHOKKAASTI

Pirkanmaan ELY-keskus on tarkastellut käytettävissä olevien tietojen perusteella hankkeen todennäköisiä ympäristövaikutuksia ja niiden merkittävyyttä suhteessa YVA-lain soveltamisalan tarkoittamaan merkittävyyteen. Todennäköisiä YVA-lain 2 §:ssä määriteltyjä ympäristövaikutuksia, jotka liittyvät hankkeen ominaisuuksiin, sijaintiin ja ympäristövaikutusten luonteeseen, on tunnistettu ja alustavasti arvioitu erityisesti YVA-lain liite 2:n näkökulmista.

Hankkeesta vastaava on esittänyt hankesuunnitelmassaan keinoja mahdollisuuksista vähentää tehokkaasti ympäristövaikutuksia. Viranomaislausunnoista (liite 1) ilmenee näkemykset keinojen tehokkuudesta ja tarpeista käyttää tehokkaampi keinoja kuin hankesuunnitelmassa on esitetty haittojen estämiseen. Hankkeesta vastaava on vastineensa mukaan muuttanut suunniteltavaa hanketta siten, että siinä on mahdollista käyttää viranomaislausunnoissa tarkoitettuja tehokkaita keinoja.

Ympäristövaikutukset nykyisen ja hyväksytyjen kaavojen maankäytön kannalta

Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa hankealueella ei ole varausta. Hankkeen todennäköisellä vaikutusalueella olevista varauksista ovat tämän päätöksen kannalta olennaisimmat Sääksmäen-Tarttilan valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue ja Saarioisjärven Natura-alueen luontoarvot.

Suunnittelualueella on voimassa lainvoimainen Valkeakosken kaupungin Jutikkalan osayleiskaava, jossa hankealue on merkitty kaavamerkinnällä M eli maa- ja metsätaloustaluttainen alue, joka muodostaa maisemallisen suojavyöhykkeen teollisuusalueen ja avoimen kulttuurimaiseman väliin. Kaavamääräyksen mukaan alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttavia toimenpiteitä, kuten merkittäviä avohakkuuta ilman maisematyölupaa. Metsänhoitotoimenpiteet on suoritettava siten, että kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön maisemalliset arvot säilyvät.

Yleiskaavan alue on kokonaisuudessaan suunnittelutarvealuetta. Alue on varattu pääasiassa työpaikkarakentamisen tarpeita sekä luonnon monimuotoisuuden ja kulttuurimaiseman kannalta tärkeitä metsävyöhykkeitä varten. Alueen toimintoja suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että metsävyöhykkeet säilyvät yhtenäisinä ja tarkoitukseensa riittävän laajoina.

Osayleiskaavassa läjitysalueen kohdalle on merkitty ohjeellinen hulevesien käsittelyalue ja tulva-alue, jota tulee tarkentaa asemakaavaa varten laadittavassa hulevesisuunnitelmassa. Suunnitelmalla varmistetaan kaava-alueen turvallinen ja riittävä hulevesien hallinta sekä liittyminen ympäröiviin alueisiin, joihin hulevesien johtamisella voi olla vaikutuksia. Alue ei kokonaisuudessaan saa aiheuttaa vastaanottavien vesistöjen tai liikenneväylien kuivatusrakenteiden merkittävää lisäkuormitusta. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota, etteivät Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Saarioisjärven luontoarvot vaarannu.

Hankkeesta vastaava on jäljempänä (vastineensa mukaan) esittänyt suunnitellun hankkeen rakentamisen ja käytön aikana sekä toiminnan päätyttyä hankkeesta vastaavan käytettävissä olevat mahdollisuudet vähentää tehokkaasti vesistöön, Natura 2000-alueeseen ja kulttuurimaisema-alueeseen kohdistuvia merkittäviä haittoja nykyisen maankäytön ja hyväksytyjen kaavojen edellyttämällä tavalla.

Kasvillisuus, eliöt, luonnon monimuotoisuus, Natura-alue

Hankealue on voimakkaasti käsiteltyä talousmetsää, joka on juuri avohakattu. Maasto on kosteapohjaista, niukkakasvuista metsämaata ja karkeasti ottaen etelästä pohjoiseen päin laskevaa, maanpinnan korkeusaseman vaihdellessa välillä +96...+102 (N2000).

Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei ole arvokkaita suojelukohteita, luonnonsuojelu- tai vesilain mukaisesti suojeltavaa luontotyyppiä tai metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Alueella ei esiinny liito-oravaa tai uhanalaisia kasveja.

Hakemuksen mukaan suunnitellusta maanlajitysalueesta noin 1,6 km luoteeseen sijaitsee Saarioisjärvi, joka kuuluu valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan sekä Natura 2000 -verkostoon osana Vanajaveden lintualuetta. Vanajaveden lintualueet on kansainvälisesti merkittävä kosteikko eli ns. RAMSAR-alue.

Saarioisjärvi sijaitsee lähempänä moottoritietä kuin suunniteltua maanläjitysalueetta. Lintujärveen kohdistuva melun kannalta liikennemelu on todennäköisesti vallitsevaa verrattuna hankkeen aiheuttamaan meluun.

Vesistövaikutukset

Alueen vedenjuoksu-uomat ovat muokattuja metsäoimia, jotka liittyvät kiinteistöllä kaakkoisluoteissuuntaan kulkevaan ja sen luoteisrajalta pohjoiseen päin laskevaan olemassa olevaan niskaojaan. Niskaojassa virtaa myös alueen eteläpuolelta tulevia vesiä.

Jutikkalan asemakaava-alueella ja sen rakentamista varten on kolme erillistä hulevesien hallintasuunnitelmaa, jotka tarkentavat Jutikkalan osayleiskaavan hulevesien hallintasuunnitelmaa. Hankkeesta vastaava on esittänyt tähän liittyen erillisen suunnitelman suoto- ja hulevesien käsittelyä ja työn vaiheistusta varten. Maankaatopaikalta sekä asemakaava-alueelta pintavedet johdetaan ojia myöten Saarioisjärveen.

Vesistö- ja luontovaikutusten vähentäminen

Hankkeesta vastaava esittää keinoja, joilla suunnitellun hankkeen vaikutuksia pintavesiin ja sen kautta välillisiä vaikutuksia luontoarvoihin on mahdollista vähentää.

Hankkeesta vastaava esittää hankesuunnitelmassa, että täyttöalueen ympärille kaivetaan keräilyojat ja täyttöalueen luoteiskulmaan rakennetaan selkeytysallas (pinta-ala on 495 m², syvyys n. 1,5 m) sekä suotopatorakenne. Täyttöalueen itäreunan niskaoja jätetään paikoilleen ja sen ja täytön väliin jätetään 10 metrin suojakaistale.

Hankealueen hulevesien kautta pintavesiin ja Saarioisjärven Natura-arvoihin kohdistuvia vesistövaikutuksia voidaan vähentää hankkeen suunnitellulla vesienkäsittelyjärjestelmällä. Kuten hankkeesta vastaava vastineessa varmistaa, haittojen vähentämistä on mahdollista tehostaa siten, selkeytysaltaan suotopadon tiivispohjapato korotetaan ja suotopadon suodatinkerros rakennetaan vesipestystä kiviaineksesta sekä suotorakenne varustetaan suodatinkankaalla.

Edellä mainituilla seikoilla hankkeen vaikutuksia on mahdollista vähentää tehokkaasti oikein mitoitettuna, myös rankkasadejaksot huomioon ottaen hulevesienkäsittelyjärjestelmällä siten, että hanke ei aiheuta todennäköisiä merkittäviä vaikutuksia tai yhteisvaikutuksia Jutikkalan asemakaava-alueen ja/tai sen rakentamisvaiheen kanssa pintavesiin ja vesistöön ja edelleen Saarioisjärven Natura 2000 -alueen arvoihin.

Historialliset, kulttuuriset ja arkeologiset alueet ja kohteet

Kiinteät muinaisjäänne

Suunnitellulta hankealueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäänneksiä tai muita arkeologisia suojelukohteita. Etäisyys läjitysalueesta Ottilan kiinteään muinaisjäänneeseen ja sen suoja-alueeseen on riittävä. Muinaisjäänne sijaitsee noin 50 metrin etäisyydessä metsätiestä itään. Kuljetuksessa ei tulla käyttämään metsätietä, joten kiinteään muinaismuistoon tai sen suoja-alueeseen ei kohdistu haitallisia vaikutuksia.

Kulttuurimaisema

Suunniteltu maankaatopaikka alittaa nykyisen suojapuuston korkeuden. Kaupungin maankäytön mukaan hankealuetta ympäröivä metsä säilyy alueella suojavyöhykkeenä.

Hankesuunnitelman mukaan maanläjityksen loputtua alue maisemoidaan ja muotoillaan olemassa olevaan kumpareiseen maastoon siten, että se ei aiheuta haitallista näkymää Jutikkalan arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Penkereen pintaan levitetään 0,2 m kerros pintamaa-ainesta ja täyttöalueen reuna-alueille istutetaan sekapuustoa 8-10 kpl/10 m.

Kulttuurimaisemavaikutusten vähentäminen

Hankkeesta vastaava on vastineessa varmistanut, että maankaatopaikan korkeus on enintään 9 metriä ja hankealueelle läjitettävän maa-aineksen kokonaismäärä on alle 50 000 tonnia. Maankaatopaikan suunniteltu enimmäiskorkeus 9 metriä on tehokas keino estää Sääksmäen-Tarttilan valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisema-alueeseen kohdistuvat vaikutukset. Lisäksi hankealuetta jatkossakin suojaava metsävyöhyke estää näkymiä lähialueelta ja arvokkaalta maisema-alueelta.

Väestö, ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Suunniteltu maanläjitysalue sijaitsee Valkeakosken kaupungin eteläpuolella Jutikkalan kylällä, Lahistentien ja VT3 moottoritien välisellä alueella Jutikkalan teollisuusalueen asema-kaavan rajalla. Etäisyys Valkeakoskelle on noin 10 km. Eteläpuolella kulkevaan moottoritiehen on läjitysalueelta noin 390 metriä. Lähin asutus sijaitsee maanläjitysalueen pohjoispuolella noin 450 - 490 metrin päässä Lahistentien varressa. Lähimpiin kouluihin ja päiväkotitiloihin on yli 5 km.

Hankealueen ja sen vaikutusalueen paikalliseen ilmanlaatuun ja melutilanteeseen vaikuttaa merkittävästi läheisen moottoritiliikenteen päästöt. Hankkeen aiheuttamat hiukkaspäästöt ja melu voivat ulottua lähimmän asutuksen alueelle. Raskaan liikenteen, työkoneiden ja maankatopaikkatoiminnan mahdolliset yhteisvaikutukset meluun ja ilmanlaatuun lähialueella ajoittuvat arkipäiviin klo 7 - 18 välille. Vaikutukset eivät kohdistu laajaan väestömäärään.

Hankealue sijaitsee Jutikkalan rakennettavassa asemakaava-alueessa kiinni ja läjitysalueelle työmaanaikainen liikenne järjestetään suunnitelman mukaisesti suoraan asemakaava-alueelta. Kuljetusreitti ei kulje asutuksen läheltä tai kevyen liikenteen käyttämiä reittejä.

Hankealuetta ympäröi kauttaaltaan metsävyöhyke, joka estää osin hiukkasten leviämistä. Hankkeen kesto on enintään vuosi. Metsävyöhyke ja lähipuusto suojaavat lähiasutusta hankkeen keston ajan.

Hanke ei aiheuta todennäköisesti merkittäviä suoria tai välillisiä ympäristövaikutuksia tai yhteisvaikutuksia väestöön, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Pohjavedet

Suunnittelualue ei sijaitse pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue sijaitsee Saarioisjärven länsipuolella noin 2,6 km:n päässä suunnitellusta läjitysalueesta.

Ympäristöonnettomuudet ja niiden hallinta

Suunnitellulle maankaatopaikalle tuodaan ainoastaan Jutikkalan asemakaava-alueen katurakentamisesta ja korttelialueiden esirakentamisesta peräisin olevia pilaantumattomia, hyötykäyttöön kelpaamattomia ylijäämämaita. Alueelle ei tuoda kantoja, kiviä tai lohkareita eikä siellä varastoida, käsitellä tai jalosteta maa-aineksia. Alueella ei myöskään varastoida työkoneiden poltto- eikä voiteluaineita ja konekaluston huollot tehdään muualla.

Maankaatopaikan tieyhteys pidetään auki ainoastaan toiminta-aikoina ja muulloin ulkopuolisten kulku alueelle estetään puomilla tai vastaavalla.

Hankkeesta vastaavan vastineen mukaan hankealueen hulevesien hallinnassa ja käsitelyssä sekä alueen hulevesien yhteisvaikutusten hallinnassa on mahdollisuus vähentää tehokkaasti ympäristövaikutuksia ottaen huomioon ilmastomuutoksen rankkasadejaksot.

RATKAISU

Pirkanmaan ELY-keskus päättää, että Valkeakosken kaupungin Jutikkalan maankaatopaikka -hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 3 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Lain 3 §:n 2 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tulee soveltaa lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Harkittaessa YVA-lain mukaan ympäristövaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa otetaan erityisesti huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä sen ympäristövaikutusten luonne. (Lain 3 §:n 3, YVA-lain liite 2, kohdat 1. - 3.). Hankkeen sijainnissa otetaan huomioon erityisesti luonnonympäristön sietokyky (2c-alakohta, YVA-asetus 2 §).

Arviointimenettelyn soveltamisalaa koskevassa oikeudellisessa päätösharkinnassa voidaan ottaa huomioon hankkeesta vastaavan esittämät mahdollisuudet vähentää vaikutuksia tehokkaasti (YVA-lain liite 2, 3. kohta vaikutusten luonne, h-alakohta).

YVA-lain (liite 1) hankeluettelon 11d-kohdan mukaan YVA-menettelyä on aina sovellettava maankaatopaikka-hankkeeseen, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle määrälle. Suunnitellun maankaatopaikan läjitettävän maa-aineksen kokonaismäärä on alle 50 000 tonnia vuodessa, arvioilta 45 000 - 49 000 tonnia. Suunnitellun hankkeen arvioitu koko vastaa noin 90 - 98 % YVA-lain hankeluettelon hankekoosta.

Päätöksessä on otettu huomioon, että hankkeesta vastaavan käytettävissä on mahdollisuuksia vähentää tehokkaasti vesistöön, Natura 2000 -alueeseen ja Sääksmäen-Tarttilan valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan kohdistuvia merkittäviä ympäristövaikutuksia suunnitellun hankkeen rakentamisen ja käytön aikana sekä toiminnan päätyttyä. Käytettävissä olevat mahdollisuudet vähentää vaikutuksia vastaavat nykyisen maankäytön ja hyväksytyjen kaavojen edellyttämää tehokkuutta estää merkittävää haittaa maankäytön varauksiin.

Jutikkalan maankaatopaikka -hankkeen merkittäviä vaikutuksia on mahdollista vähentää tehokkaasti oikein mitoitettulla, myös rankkasadejaksot huomioon ottavalla, hulevesien hallinta- ja käsittelyjärjestelmällä. Hankkeesta vastaavan esittämät yksilöidyt keinot huomioon ottaen hanke ei aiheuta todennäköisiä merkittäviä ympäristövaikutuksia tai yhteisvaikutuksia Jutikkalan asemakaava-alueen rakentamisen kanssa pintavesiin ja vesistöön ja edelleen Saarioisjärven Natura 2000 -alueen arvoihin.

Maankaatopaikan suunniteltu enimmäiskorkeus alle 10 metriä on tehokas keino estää Sääksmäen-Tarttilan valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisema-alueeseen kohdistuvat vaikutukset. Hankealueen ympärillä tulee säilymään metsäinen puusto.

Suunniteltavan hankkeen aiheuttamat ihmisiin ja elinympäristön terveellisyyteen ja viihtyvyyteen kohdistuvat ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset eivät todennäköisesti muodostu merkittäviksi.

Lähialueelle kohdistuvat suorat ympäristövaikutukset eivät kohdistu laajaan väestöön. Valtakunnalliseen kulttuurimaisema-alueeseen kohdistuvat maisemahaitat eivät ole todennäköisesti merkittäviä, joten laajaan väestöön ei kohdistu sen kautta vaikutuksia.

Hankkeen ympäristövaikutukset ovat monitahoisia, mutta pääosin palautuvia. Suunnitellun hankkeen kesto on suhteellisen lyhyt, enintään vuosi.

Yllä olevan perusteella suunnitellusta Jutikkalan maankaatopaikka -hankkeesta ei aiheudu ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka kokonaisuutena ovat rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa mainittujen hankkeiden merkittäviin ympäristövaikutuksiin, kun otetaan huomioon todennäköiset muodostuvat yhteisvaikutukset.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 2, 3, 4, 12, 13, 31, 34, 37 §
Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 1, 2 §

Selvilläolovelvollisuus YVAL 31 §

Vaikka hankkeeseen ei sovelleta edellä mainitun ratkaisun mukaan YVA-menettelyä, hankkeesta vastaavan on oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Tähän päätökseen, jonka mukaan YVA-menettelyä ei tule sovellettavaksi hankkeeseen, ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 momentissa tarkoitettut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupa-asiasta päätetään.

Yksikön päällikkö

Mari Rajala

Ylitarkastaja

Leena Ivalo

PÄÄTÖS saantitodistusta vastaan hankkeesta vastaavalle

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) Valkeakosken virallisella ilmoitustaululla ja sähköisellä ilmoitustaululla, <http://www.valkeakoski.fi/portal/suomi/kuulutukset/>. Päätös on nähtävillä Valkeakosken kaupungintalon kirjaamossa osoitteessa, Sääksmäentie 2, 37600. Päätös on sähköisesti nähtävillä ympäristöhallinnon Internet-sivuilla <http://www.ymparisto.fi/YVA-paatokset/Pirkanmaa>

TIEDOKSI Valkeakosken kaupunki, ympäristönsuojelu, kaavoitus
Tampereen kaupunki/Valkeakosken ympäristöterveys
Pirkanmaan maakuntamuseo
Pirkanmaan liitto

LIITTEET Liite 1, Yhteenvedo (ympäristölupahakemus)lausunnoista
Valitusosoitus

LISÄTIEDOT Ylitarkastaja Leena Ivalo, p. 0295 036 000

LIITE 1. YVAL 13 §:n mukainen viranomaisten kuuleminen

(viranomaislausunnot Valkeakosken Jutikkalan maankaatopaikan ympäristölupahakemuksesta Valkeakosken kaupungille)

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto 1.9.2017. Valkeakosken kaupunki hakee ympäristölupaa maankaatopaikalle, joka on tarkoitus perustaa Jutikkalan teollisuusalueen välittömään läheisyyteen, määräalalle tilasta Ottila (908-425-1-27/M601), tila on Valkeakosken kaupungin omistuksessa.

Alueen pinta-ala on 9800 m² ja sille on tarkoitus läjittää 45 000 tonnia maa aineksia. Tässä kohtaa hakemusasiakirjoissa ja ELY:n saamista tiedoissa on ristiriitaisuutta. Hakemuksessa lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi, kun taas ELY-keskuksen ja Valkeakosken teknisen johtajan välillä käydyn sähköpostikirjeenvaihdon perusteella saa käsityksen, että lupaa haetaan vain vuoden ajaksi ja 45 000 tonnin läjitysmäärälle. Hakemuksen liitteinä olevien poikkileikkauspiirustusten perusteella voi päätellä, että alueelle on suunniteltu yli 50 000 tonnin läjitysmäärää. Poikkileikkauspiirustusten mukaan suurin läjityskorkeus olisi alle 10 metriä, kun taas hakemusasiakirjoissa mainitaan täyttöpenkereen maksimikorkeudeksi 17 metriä.

Alueelle läjitetään ainoastaan Jutikkalan asemakaava-alueella kunnallistekniikan katurakenteineen sekä asemakaavatonttien esirakentamisessa syntyviä pilaantumattomia hyötykäyttöön kelpaamattomia ylijäämämaita. Alueelle ei tuoda kantoja eikä hyötykäytettäviä kiviä tai lohkareita, siellä ei varastoida, käsitellä tai jalosteta maa-aineksia. Alueella ei myöskään varastoida työkoneiden poltto- eikä voiteluaineita eikä huolleta koneita. Toiminta-alue on tällä hetkellä avohakkuualue, jolta on talousmetsä juuri hakattu. Myös kohdealueen viereinen palsta näyttäisi olevan hiljattain avohakattu.

Alueen hulevedet kerätään kaivettavien reunaojien välityksellä läjitysalueen luoteiskulmaan rakennettavaan viivytys/selkeytysaltaaseen, jonka mitoitus perustuu Suomen Kuntaliiton julkaisemaan hulevesioppaaseen. Viivytys/selkeytysaltaasta vedet johdetaan rakennettavan suotopadon läpi suodattaen ojaan, joka laskee noin 2,5 km:n päässä olevaan Saarioisjärveen, joka kuuluu lintuvesien suojeluohjelmaan sekä Natura 2000 -verkostoon. Suunnitelmassa esitetään, että läjitysalueen vesistövaikutuksia tarkkailtaisiin kahdesti vuodessa, keväällä ja syksyllä. Näytteet otettaisiin selkeytysaltaan suodattimen jälkeen poistuvasta vedestä ja satunnaisesti valittavasta tarkkailupisteestä purkuojassa. Vesinäytteistä tutkittaisiin seuraavat suureet: pH, sähkönjohtavuus, väriluku, sameus, kiintoaine, kemiallinen hapen kulutus (COD_{Mn}) kokonaistyyppi, ammoniumtyppi, kokonaisfosfori ja kloridit. Myös öljyhilivedyt varaudutaan määrittämään, mikäli on aihetta epäillä niiden esiintymistä.

Alue maisemoidaan sen saavutettua lopullisen täyttötasonsa.

ELY-keskuksen lausunto

ELY-keskus katsoo, että ympäristölupa voidaan myöntää tämän hakemuksen ja siinä esitettyjen suunnitelmien mukaisena. Läjitysalueen ylimmät kohdat eivät saa nousta yli 9 metrin korkeuteen vallitsevan maanpinnan tasosta mitattuna. Mikäli korkeus ylittää em. rajan, on läjitysalueen vaikutus valtakunnallisen arvokkaan maisema-alueen näkymään selvitetävä esim. havainnekuvalla maisema-alueelta katsoen siten, että se ei haittaa näkymää.

Alueen läheisyydessä sijaitsee historiallinen muinaismuistokohde, katsomme, että on tarpeen selvittää, että se ei aiheuta suunnitellun läjitysalueen käytölle rajoituksia.

Vesienkäsittelyjärjestelmää ELY-keskus pitää alueen kokoon suhteutettuna riittävänä. Voidaan kuitenkin olettaa, että suodatin padottaa vettä vain sen tiiviin pohjamooreenin yläpintaan asti (500 mm), jonka jälkeen se valuu suodattimen läpi. Laskeutusallastilavuutta saataisiin lisää korottamalla vettä läpäisemättömän moreenikerroksen vahvuutta.

Hienoaineksen karkaamisen estämisen varmistamiseksi patoon olisi tarkoituksenmukaista rakentaa suodatinkangasvarmistus. Suodattimen rakentamisessa on käytettävä vesipestyä murskettä tai on muutoin varmistettava, ettei suodattimesta erity hienoainesta sieltä poistuvaan veteen.

Tarkkailtavia suureita voidaan pitää riittävinä. Tarkkailuun on otettava mukaan myös läjitysalueelta johdettavien vesien yläpuolinen piste ennen näiden vesien johtamista ojaan. Suodattimen toimivuus rankkasateiden aikana olisi hyvä varmistaa tällaisena ajankohtana otettavin lisänäyttein.

Asia on käsitelty ELY-keskuksen Y-vastuualueen ympäristönsuojeluyksikössä. Asiassa on kuultu myös yhdyskunnat ja luontoyksikköä sekä vesienhoito ja vesivarat -yksikköä.

Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausunto 25.8.2017.

Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa hakemukseen, jossa haetaan lupaa pilaantumattoman ylijäämämaan läjitykselle. Toiminnasta syntyvä melu ja pöly eivät saa levitä alueella niin, että siitä aiheutuisi terveyshaittaa lähialueiden asukkaille. Toiminnan, mukaan lukien jätteiden käsittely ja varastointi sekä muu jätehuolto, tulee olla järjestettynä niin, että terveyshaittaa aiheuttavaa pohjaveden ja ympäristön pilaantumista ei tapahdu.

Valkeakosken kaupungin kaavoitustoimi, 4.8.2017.

Alueella ei ole asemakaavaa. Jutikkalan osayleiskaavassa se on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M), joka muodostaa maisemallisen suojavyöhykkeen teollisuusalueen ja avoimen kulttuurimaiseman väliin. Alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttavia toimenpiteitä, kuten merkittäviä avohakkuita ilman maisematyölupaa. Metsänhoitotoimenpiteet on suoritettava siten, että kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön maisemalliset arvot säilyvät.

Puusto. Alue on jo avohakattu. Maankäyttöpäällikön (21.9.2017) tarkennuksen mukaan, hankealuetta ympäröivä metsä on tarkoitus säilyttää alueella suojavyöhykkeenä.

Vesien käsittely. Alueelle on yleiskaavassa merkitty ohjeellinen vaihtoehtoinen hulevesien tulva- ja käsittelyalue, jota tulee tarkentaa asemakaavaa varten laadittavassa hulevesisuunnitelmassa. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota, etteivät Natura 2000-verkoston kuuluvan Saariojärven luontoarvot vaarannu.

Jutikkalan teollisuusalueen asemakaavaa varten on laadittu yleiskaavan hulevesiselvitystä tarkentava hulevesisuunnitelma. Läjitysalueelle on esitetty tähän liittyen erillinen suunnitelma suoto- ja hulevesien käsittelyä ja työn vaiheistusta varten.

Maisemalliset vaikutukset. Läjitysalueen maanmuotoilua varten on laadittu suunnitelma, josta käy ilmi, että lopullinen maanpinta nousisi korkeimmillaan tasolle +107 m, mikä on noin 9 metriä nykyistä keskimääräistä maanpintaa ylempänä. Täyttö alittaa suoja puuston korkeuden.

Yleiskaavan yhteydessä tehtiin alueen oletettuihin rakennusmassoihin perustuva mallinnus ja maisemallinen tarkastelu. Siinä tutkittiin korkeimmillaan 30 m korkeisten rakennusmassojen vaikutus maisemakuvaan. Se todettiin olemattomaksi suojeltavan Tarttilan kulttuurimaiseman suuntaan. Läjitysalueelle esitetty 9 m täyttö rajoittuu välittömästi korttelialueeseen ja jää huomattavasti mallinnettuja rakennusmassoja matalammaksi. Näin ollen täyttöä ei ole vaikutusta kulttuurimaisemaan.

Yhteenveto. Esitetyn suunnitelman mukaisella läjitysalueella ei ole olennaisia maisemallisia tai ympäristövaikutuksia, eikä se ole yleiskaavan vastainen.

Pirkanmaan Maakuntamuseon lausunto 7.9.2017, ja tarkennus 18.9.2017

Valkeakosken kaupunki on ottanut yhteyttä Pirkanmaan maakuntamuseoon Jutikkalan Kylän Ottilan tilan määräälalle suunnitellun ylijäämämaiden läjityssuunnitelman johdosta. Määräälalle on tarkoitus läjittää Jutikkalan asemakaava-alueen katurakentamisesta sekä korttelialueiden esirakentamisesta muodostuvia ylijäämämaita. Pirkanmaan maakuntamuseolta tiedustellaan, sijaitseeko suunniteltu läjitysalue riittävän etäällä muinaismuistolailta rauhoitetusta Ottila-nimisestä kiinteästä muinaisjäänöksestä (mj.rek.nro 1000024634, tervaränni).

Yleisessä työhankkeessa hankkeen toteuttajan tulee ottaa hyvissä ajoin selkoa siitä, saataako hanke tulla koskemaan kiinteää muinaisjäänöstä (MML 13 §). Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että läjitysalueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäänöksiä tai muita arkeologisia suojelukohteita ja että etäisyys läjitysalueesta Ottilan kiinteään muinaisjäänökseen ja sen suoja-alueeseen on riittävä. Muinaisjäänös sijaitsee n. 50 metrin etäisyydessä metsätiestä itään. Mikäli ylijäämämaiden kuljetuksessa tullaan käyttämään tätä metsätietä, tietä koskevista mahdollisista muutostarpeista tulee ottaa yhteyttä maakuntamuseoon ennen läjityksen alkamista. Maa-ainesten läjitys kuljetuksineen tulee toteuttaa siten, ettei kiinteä muinaisjäänös suoja-alueineen vahingoitu. Maakuntamuseolla ei ole muutoin huomautettavaa hankkeesta kulttuuriympäristön johdosta.

Vaikutukset maisemaan eivät ole merkittävät mikäli täyttökorkeus on se mitä suunnitelmassa on esitetty. Mikäli täyttö halutaan korkeammaksi, tulee sen vaikutus valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan arvioida riittävällä tarkkuudella asianmukaisin havainnekuvin.